

Видавництво "Світлич" представляє комплект підручників для 4 класу НУШ

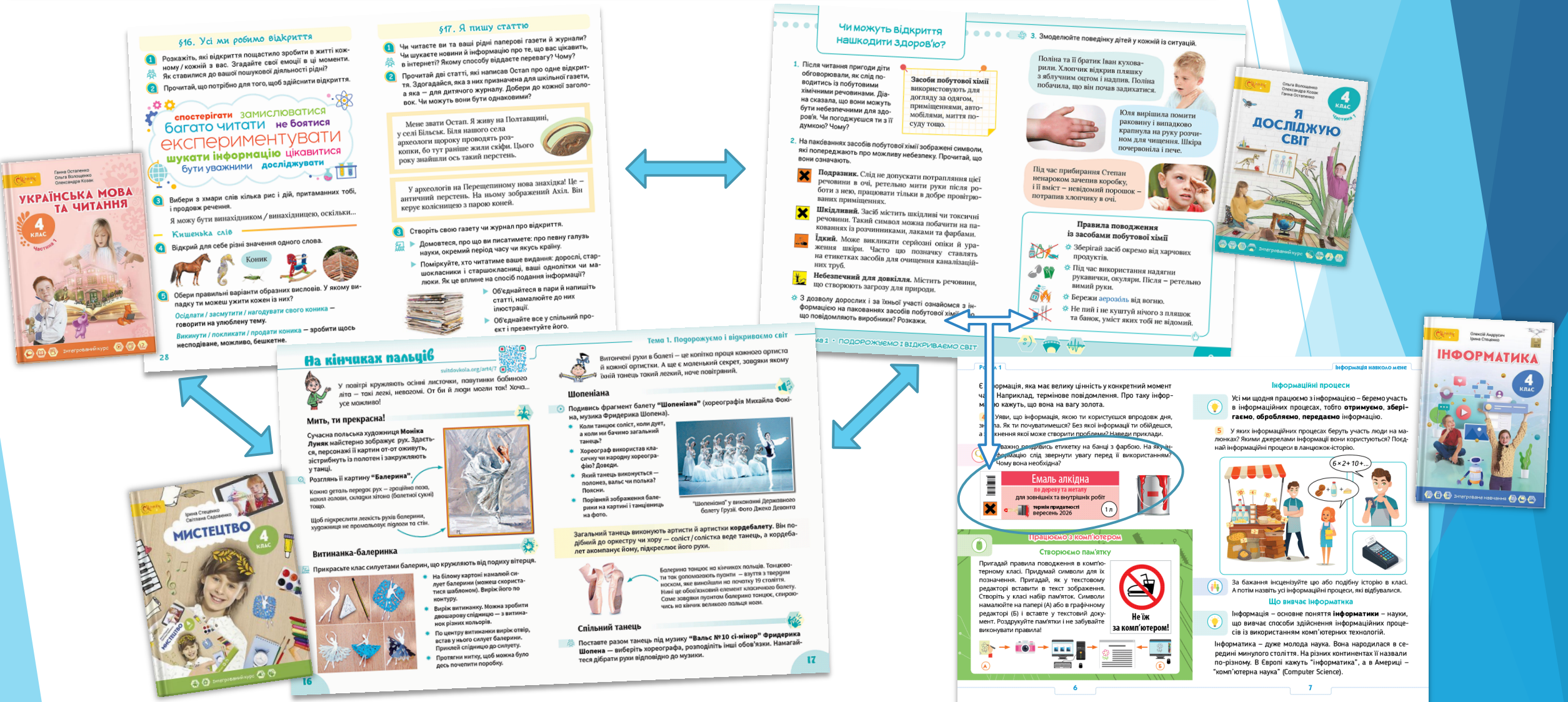

Сайт підтримки підручників svitdovkola.org

Всі підручники поєднані за змістом

Кожний підручник дає змогу побачити інтегровану тему в новому ракурсі

Українська мова та читання
4 КЛАС

Ольга Степанівна
Ольга Володимирівна
Олександра Ковалюк

Вибери з хмари слів кілька рис і дій, притаманних тобі, і продовж речення.
Я можу бути винахідником / винахідницею, оскільки...
Книшечка слів
Відкрив для себе різні значення одного слова.
Обери правильні варіанти обраних висловів. У якому випадку ти можеш ужити кожен із них?
Осідлати / засмугити / нагодувати свого коника – говорити на улюблену тему.
Викнути / поклякати / продати коника – зробити щось несподіване, можливо, бешкетне.

§16. Усі ми робимо відкриття

1 Розкажіть, які відкриття пощастило зробити в житті кожному / кожній з вас. Згадайте свої вимощі в ці моменти. Як ставилися до вашої пошукової діяльності рідні?
2 Прочитай, що потрібно для того, щоб здійснити відкриття.

спостерігати замислюватися експериментувати шукати інформацію цікавитися бути уважними досліджувати

3 Вибери з хмари слів кілька рис і дій, притаманних тобі, і продовж речення.
4 Книшечка слів
5 Відкрив для себе різні значення одного слова.
6 Обери правильні варіанти обраних висловів. У якому випадку ти можеш ужити кожен із них?
Осідлати / засмугити / нагодувати свого коника – говорити на улюблену тему.
Викнути / поклякати / продати коника – зробити щось несподіване, можливо, бешкетне.

§17. Я пишу статтю

1 Чи читаєте ви та ваші рідні паперові газети й журнали? Чи шукаєте новини й інформацію про те, що вас цікавить, в інтернеті? Якою способом віддаєте перевагу? Чому?
2 Прочитай дві статті, які написав Остап про одне відкриття. Згадайся, яка з них призначена для шкільної газети, а яка – для дитячого журналу. Добери до кожної заголовок. Чи можуть вони бути однаковими?

Мене звали Остап. Я живу на Полтавщині, у селі Білзеськ. Біля нашого села археологи шороку проводять розкопки, бо тут раніше жили скіфи. Цього року знайшли ось такий перстень.

У археологів на Перещепині нова знахідка! Це – античний перстень. На ньому зображений Ахіл. Він керує колісницею з парю коней.

3 Створи свою газету чи журнал про відкриття.
4 Домовтеся, про що ви писатимете: про певну галузь науки, окремий період часу чи якусь країну.
5 Поміркуйте, хто читатиме ваше видання: дорослі, старшокласники і старшокласниці, ваші однолітки чи малявки. Як це вплине на спосіб подання інформації?
6 Об'єднайтеся в пари й напишіть статті, намалюйте до них ілюстрації.
7 Об'єднайте все у спільний проект і презентуйте його.

Чи можуть відкриття нашкодити здоров'ю?

1 Після читання пригоди діти обговорювали, як слід поводитися із побутовими хімічними речовинами. Діа-на сказала, що вони можуть бути небезпечними для здоров'я. Чи погоджуєшся ти з її думкою? Чому?

2 На пакуваннях засобів побутової хімії зображені символи, які попереджують про можливу небезпеку. Прочитай, що вони означають.

3 Змодельуйте поведінку дітей у кожній із ситуацій.

Засоби побутової хімії використовують для догляду за одягом, приміщеннями, автомобілями, миття посуду тощо.

Позбавник. Слід не допускати потрапляння цієї речовини в очі, ретельно мити руки після роботи з нею, працювати тільки в добре провітрюваних приміщеннях.

Шкідливий. Засіб містить шкідливі чи токсичні речовини. Такий символ можна побачити на пакуваннях із розчинниками, лаками та фарбами.

Ідлий. Може викликати серйозні опіки і ураження шкіри. Часто цю позначку ставлять на етикетках засобів для очищення каналізаційних труб.

Небезпечний для довкілля. Містить речовини, що створюють загрозу для природи.

3 З дозволу дорослих і за їхньої участі ознайомся з інформацією на пакуваннях засобів побутової хімії, що повідомляють виробник? Розкажи.

3 Змодельуйте поведінку дітей у кожній із ситуацій.

Поліна та її братик Івані куховарили. Хлопчик відкрив пляшечку з ароматним олією і надівся. Поліна побачила, що він почав задихатися.

Юля вирішила помити раковину і випадково крапнула на руку розчином для чищення. Шкіра почервоніла і пече.

Під час прибирання Степан ненароком зачепив коробку, і її вміст – невідомий порошок – потрапив хлопчику в очі.

Правила поводження із засобами побутової хімії

- Зберігай засіб окремо від харчових продуктів.
- Під час використання надягни рукавички, окуляри. Після – ретельно мий руки.
- Бережи аерозоль від вогню.
- Не пий і не кудьуй нічого з пляшок та банок, уміст яких тобі не відомий.

Я досліджую світ
4 КЛАС

Ольга Володимирівна
Ковалюк
Тетяна Олександрівна

Інтегрований курс

Мистецтво
4 КЛАС

Олена Степанівна
Світлана Сарванович

У повітрі кружляють осінні листочки, пугвиними бабиного літа – такі легкі, невагом. От би й люди могли так! Хоча... усе можливо!

Мить, ти прекрасна!
Сучасна польська художниця Моніка Лужак майстерно зображує рух. Задіється, персонажі її картин от-от оживуть, зістрибнуть із полотен і закружляють у танці.
Розглянь її картину "Балерина".
Кожна деталь перерос рух – зрозуміло, ніжки зовсім, складки тіла (балетної сукні) тощо.
Щоб пікреслити легкість рухів балерини, художниця не промальовує поришки та стіни.

Витинарка-балеринка
Прикрасьте клас силуетами балерин, що кружляють від подуму вітерця.

- На білому картоні намалюй силует балерини (можна скористатися шаблоном). Виріж його по контуру.
- Виріж витинарку. Можна зробити двошарову силуетку – з витинанкою різних кольорів.
- По центру витинанки виймай отвір, а саме у нього вставлює балерини. Приклеї силуетку до силуету.
- Протягни нитку, щоб можна було десь почепити поробику.

На кінчиках пальців
Витинанка балерини

Шопеніана
Витинанка балерини

Спільний танець
Поставте разом танець під музику "Вальс №10 сі-мінор" Фридриха Шопена – виберіть хореограф, розподіліть інші обов'язки. Намагайтеся дібрати рухи відповідно до музики.

Тема 1. Подорожуємо і відкриваємо світ

Витинанка балерини

Шопеніана
Витинанка балерини

Спільний танець
Поставте разом танець під музику "Вальс №10 сі-мінор" Фридриха Шопена – виберіть хореограф, розподіліть інші обов'язки. Намагайтеся дібрати рухи відповідно до музики.

Тема 1. Подорожуємо і відкриваємо світ

Емаль алкідна
на деревні та металеві предмети для внутрішніх робіт
термін придатності: вересень 2026

Інтегруємо комп'ютер
Створюємо пам'ятку

Пригадай правила поводження в комп'ютерному класі. Придай символи для їх позначення. Пригадай, як у текстовому редакторі вставити в текст зображення. Створи в класі набір пам'яток. Символи намалюйте на папері (А) або в графічному редакторі (Б) і вставте у текстовий документ. Роздрукуйте пам'ятку і не забувайте виконувати правила!

Не їж за комп'ютером!

Інформаційні процеси
Усі ми щодня працюємо з інформацією – беремо участь в інформаційних процесах, тобто отримуємо, зберігаємо, обробляємо, передаємо інформацію.

У яких інформаційних процесах беруть участь люди на малюнку? Якими джерелами інформації вони користуються? Побудуй інформаційні процеси в ланцюжок-історію.

За бажання історизуйте що або подібно історію в класі. А потім назвіть усі інформаційні процеси, які відбувалися.

Що вивчає інформатика
Інформатика – основне поняття інформатики – науки, що вивчає способи здійснення інформаційних процесів із використанням комп'ютерних технологій.
Інформатика – дуже молода наука. Вона народилася в середині минулого століття. На різних континентах її назвали по-різному. В Європі кажуть "інформатика", а в Америці – "комп'ютерна наука" (Computer Science).

Інформатика
4 КЛАС

Олександр Андрійчук
Ірина Степанівна

Інтегрований курс

Інформатика
4 КЛАС

Олександр Андрійчук
Ірина Степанівна

Інтегрований курс

Забезпечуємо у підручниках ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Перевір себе

- Учні 4-го класу дізналися, що 30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек, і вирішили організувати екскурсію до шкільної бібліотеки. “Бібліотекарка залюбки відповість на запитання, які вас цікавлять”, – сказала вчителька. Ось про що вирішили запитати діти.
  - Скільки загалом книжок у шкільній бібліотеці?
  - Чи любите ви читати?
  - Яка найпопулярніша книжка в нашій бібліотеці?

А про що запитав / запитала б ти? Постав свої запитання в бібліотекарю / бібліотекарку та вислухай відповіді.
- Діана в бібліотеці вивчала “Енциклопедію комах”, адже бібліотекарю / бібліотекарку цієї групи тварин хотіла більше дізнатися про представників цієї групи тварин. Про яких із зображених істот Діана не знайшла інформації в цій книжці? Чому? Своєю думку обгрунтуй.
  - Мурашка
  - Дощовий черв'як
  - Жук-плавунець
  - Оса
  - Паунок
  - Колорадський жук
- Побудуй у зошит ланцюг живлення, де однією з ланок буде яка комаха.

Тема 1 • ПОДОРОЖУЄМО І ВІДКРИВАЄМО СВІТ

36

Мистецтво

Ірина Степанівна Світлана Садовикова

4 КЛАС

Інтегрований курс

Я ДОСЛІДЖУ СВІТ

Ольга Володимирівна Олександрівна Козак Ганна Олександрівна

4 КЛАС

Частина 1

Інтегрований курс

Згадай перед канікулами

svitdovkola.org/uf14/38

- Погортай підручник. Пригадай, картини яких художників і художниць ти роздивлявся цього семестру. Як стильові особливості ти помітив / помітила? Назви авторів чи авторок цих картин.
  - Ніно Чакветадзе: Вовк
  - Сьєзанн Вілер: Олів'єр і мітні лікарі
  - Віталь Рубан: Амстердам

- Упізнай рондо і варіації. Який твір тобі найбільше сподобався? Як ти оголосиш його на концерті, щоб привернути увагу слухачів і слухачок? Намалюй музикограму до одного з почутих творів.
- Розглянь картини. Добери музику до однієї з них: знайди фрагмент в Інтернеті або ж наспівай мелодію (можеш навіть придумати власну). Оголоси свій виступ.
- Придумай ритмічну послідовність із пунктирним ритмом. Зіграйте кохання? А може, плескати і притупувати? Спробуйте кілька способів, значні інструменти та придумайте акомпанемент. Хто вестиме мелодію, а хто буде акомпанувати? Зіграйте дуетом.

До - до - ре - ре - мі - мі - фа, соль-соль-ля - ля - сі - сі - до.

36

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ

Ганна Олександрівна Ольга Володимирівна Олександрівна Козак

4 КЛАС

Частина 1

Інтегрований курс

Перевір себе

- Прочитай текст. Визнач його тип, тему й мету. Склади й запиши план тексту. Добери заголовок.

У хаті край села жили чоловік і жінка. Було в них двоє дітей – Мишко й Оля. Біля хати ріс високий гіллястий осокір. – Зробимо на осокорі гойдалку, – сказав Мишко. – Ой, добре буде гойдатися! – зраділа Оля. Поляз Мишко на осокір, прив'язав до гілки мотузку. Стали ютись діти, а навколо них синичка літає та й співає, співає. – І синичка весело, що ми гойдаємося. Як радісно співає! Глянула Оля на стовбур осокора й побачила дупло, а в дуплі – синичка не радіє, а в гнізді – пташенята маленькі. – Чого ж їй плакати? – здивувався Мишко. – Подумай, чого, – відповіла Оля.

Василь Сухомлинський
- Зроби звуко-буквений аналіз виділених у тексті слів. Якій твої враження від них?
  - Цікаві тексти!
  - Нудувати, можна було й краще написати.
  - Забагато покреслено та виправлено. Мають, варто було переписати начисто.
- Подивись збірку “Мої твори” когось із класу (з його / її дозволу) і вичитай вислови свої поради та зауваження. нішим? Чому? Що треба зробити для того, щоб наступного разу такі труднощі в тебе не виникали?
- Які якості допомогли тобі виконати...

36

ІНФОРМАТИКА

Олександр Андрійович Ірина Степанівна

4 КЛАС

Інтегроване навчання

Працюємо з комп'ютером

Плануємо та виконуємо мініпроект

Створіть спільну презентацію про те, що вам найбільше запам'ятовалося протягом вивчення теми “Інформація навколо нас”. Працюйте протягом презентації PowerPoint або в онлайн-редакторі презентацій Google Slides. Якщо працюєте в PowerPoint – створіть кожен по одному слайду, а потім разом з вчителем / вчителькою об'єднайте їх в одну презентацію.

32

Пригадай і йди вперед

Зосередись та пригадай:

- що ти знаєш про інформацію та дії з нею;
- правила мережевого спілкування.

svitdovkola.org/info4test1

- Розширився доволі. Знайди за 2 хвилини в класі якомога більше різних джерел інформації. Порівняй свій перелік із тими, що створили твої однокласники та однокласниці. Як висновки можна зробити? Що ви хотіли б змінити у класі, щоб інформацію сприймати було зручніше?
- Пригадай, яку інформацію містить прогноз погоди і як ми її використовуємо. Уважно прочитай текст. Як інформаційні процеси в ньому згадані?

Увечері Давид увімкнув комп'ютер і подивився прогноз погоди на завтра. Буде дощ! Ледеві встиг нашкрябати на стікері нотатку, як малою покликана мама. Давид так і забув би зателефонувати подружці, якби не записка. Наступного дня Олесь взяла до школи парасольку і не пошкодувала.

Попередити про дощ Олесе!!!
- Роздивився форзац “Комп'ютер та інші цифрові пристрої”. Вибери пристрій, про який тобі цікаво розповісти. Склади два речення про те, навіщо він потрібний. Чи складно буде людині без цього пристрою? Чому?

31

Навчально-методичне забезпечення до підручників

▶ календарно-тематичне планування уроків

▶ робочий зошит

▶ інтернет-підтримка на сайті svitdovkola.org

- методичні матеріали
- навчальні презентації
- інтерактивні завдання
- матеріали для роздрукування
- та багато іншого

Запрошуємо до діалогу

books@dvsvit.com.ua

(067) 504-5022

Обирайте комплект інтегрованих підручників видавництва “Світлич”

Запрошуємо до діалогу

books@dvsvit.com.ua

(067) 504-5022

Електронні версії підручників
завантажуйте на сайті

svitdovkola.org/books/4